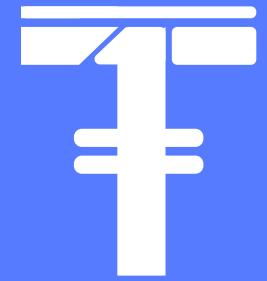

МОНГОЛ ТЕТЕР

WHITEPAPER

ОРШИЛ	1
ТАНИЛЦУУЛГА	2
ШИЙДЭХ АСУУДАЛ	3
ҮНЭ ЦЭН	4
ХЭРЭГЛЭЭ	5
БАТАЛГАА	6
MONT-ЫН ХЭМЖЭЭ	7
MONT YYCГЭХ БОЛОН УСТГАХ ПРОЦЕСС	8
АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	9
ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН	10
БИДНИЙ ТУХАЙ	11

Энэхүү Уайтпэйпер буюу Техник, Технологи, Эдийн Засгийн Үндэслэл (TTЭЗҮ) нь Монгол Төтер буюу MONT-д холбогдох бүхий л мэдээллийг тусгаагүй болно.

Технологи болон хууль эрх зүйн шаардлагаар энэхүү TTЭЗҮ-д өөрчлөлт орж болно.

Дараах мэдэгдлийг анхааралтай уншина уу.

Энэхүү мэдэгдэл нь TTЭЗҮ-г уншиж буй бүх хүмүүст хамаарна. TTЭЗҮ-г зөвхөн MONT-ыг нэвтрүүлэхтэй холбогдуулан бэлтгэсэн бөгөөд зөвхөн мэдээлэл өгөх зорилгоор олон нийтэд нээлттэй болгож байгаа танилцуулга болно.

Энэхүү баримт бичиг болон вебсайтад нийтэлсэн, түгээсэн болон бусад байдлаар ашиглах боломжтой бүх мэдээлэл, материалууд нь мэдээлэл өгөх зорилгоор, зөвхөн таны хувийн хэрэгцээнд зориулагдсан болно. Энэ баримт бичгийн агуулгыг ямар ч тохиолдолд санхүүгийн зөвлөгөө гэж үзэж болохгүй бөгөөд та өөрийн гаргасан санхүүгийн шийдвэрт өөрөө хариуцлага хүлээнэ гэдгийг ямагт санана уу.

Энэхүү танилцуулга нь аливаа хэлбэрээр MONT-ыг худалдан авахыг санал болгох, уриалах, гэрээ хийхэд нөлөөлөх зорилгыг агуулаагүй бөгөөд тус танилцуулгатай уншиж танилцсанаар талууд хооронд ямарваа эрх зүйн харилцаа үүсэхгүй болно.

1. ОРШИЛ

1.1 ВИРТУАЛ ХӨРӨНГӨ

Даяарчлалын давалгаа дэлхий дахныг нөмөрсөн мэдээллийн шинэ эрин үед виртуал хөрөнгө хэмээх алтнаас ч үнэтэй арилжаалагдаг шинэ үнэт хөрөнгө үүсэж хамгийн халуун сэдвүүдийн нэг болжээ. Энэхүү алтнаас үнэтэй гэгдэх гарг баригдахгүй, зөвхөн нүдэнд тоон хэлбэрээр харагдах хий хоосон мэт зүйл үнэд хүрсэн хамгийн гол хүчин зүйл бол түүний цаана оршиж буй технологи юм. Өөрөөр хэлбэл виртуал хөрөнгө нь алт шиг газраас ухалгүй технологиор бүтээсэн үнэт зүйл билээ.

Алт, мөнгө гэх мэт бусад үнэт зүйлсийн үнэ цэнийг урт хугацаанд хадгалах боломжтой, нийтээр хүлээн зөвшөөрөгдсөн, хялбархан хуулбарлах боломжгүй зэрэг шинж чанар нь тодорхойлж, улмаар зах зээлд зохих эрэлтийг бий болгосон байдаг. Энэхүү зарчмын дагуу авч үзвэл виртуал хөрөнгө нь дэлхий дахинаа хүлээн зөвшөөрөгдж, тодорхой хэмжээний эргэлтэнд орон, удаан хугацаанд хадгалах боломжтой, хуулбарлах боломжгүй үнэт зүйл болж чаджээ.

1.2 СТЕЙБЛКОЙН

Стэйблкойн нь виртуал хөрөнгийн зах зээл болон үнийн тогтвортой байдлыг хангахын зэрэгцээ аливаа хөрөнгийн үнийг зөвөөр үнэлэх хамгийн үр дүнтэй бөгөөд найдвартай арилжааны арга хэрэгсэл юм.

Хүмүүсийн дунд хүлээн зөвшөөрөгдж, зах зээл дээрх эрэлт нь ихсэх тутамд тухайн зүйлийн үнэ нь нэмэгдэж байдаг. Уг зарчмын дагуу хамгийн анхны виртуал хөрөнгө болох Биткойн (Англи нэршил "Bitcoin")-ын үнэ тасралтгүй өсөж анхны үнэ болох 0.08 доллараас 64,863 ам.доллар болтлоо өсөлтийг үзүүлжээ.

Үнэ өссөн бол буцаад бууж хэлбэлзэж байдаг гэдгийг бид олон жишээнээс харж байсан. Зах зээлийн энэхүү зарчим нь шинээр бий болсон үнэт зүйл дээр хамгийн ихээр ажиглагддаг билээ. Иймдээ ч хэдхэн жилийн түүхтэй Биткойн болон бусад түгээмэл виртуал хөрөнгийн үнэ нь байнга хүчтэй хэлбэлзэж, тухайн хөрөнгийн эзэмшигчдэд ашиг эсхүл алдагдал хүлээлгэдэг. Ийнхүү виртуал хөрөнгөөс бий болдог ашиг болон алдагдлыг шууд зохицуулах боломж байхгүй ч түүнтэй харьцах тогтсон үнэтэй үнэт зүйл болох стэйблкойн (англи нэршил "Stablecoin") гэх ойлголт олон улсад бий болж, виртуал хөрөнгийн түүхэнд шинэ хуудас нээсэн билээ.

Стэйблкойн нь биткойнтой адил блокчэйн технологи дээр суурилан бий болсон виртуал хөрөнгө боловч түүнээс ялгарах гол шинж нь түүний өөр хөрөнгөтэй уяж аргамжсан байдал юм. Долларт суурилсан USDC, USDT гэх мэт стэйблкойнууд түгээмэл хэрэглэгдэж, USDT-ийн нэг өдөрт арилжаалагдах хэмжээ 67 тэрбум ам.долларт хүрч байна.

¹ Биткойн нь хамгийн анхны виртуал хөрөнгө бөгөөд дижитал үнэ цэнийн илэрхийлэл.

2021 оны 10 сард Фэйсбууκ компаниас Novi хэмээх крипто хөрөнгийн хэтэвч гаргаснаа зарласан. Тус хэтэвч хэрэглэгчид өөрийн долларыг шууд "Pax Dollar" (USDP) хэмээх стэйблкойн болгон хувиргах, шилжүүлэг хийх, улмаар хэрэглэгчийн хаана амьдарч байгаагаас шалтгаалан, дотоодын валют руу хувирган бэлэн мөнгө татах авах боломжтой болсон юм. USDP нь "Paxos Trust" компаниас гаргасан амдоллартой дүйцэх үнэ цэнтэй стэйблкойн юм.

Стэйблкойн зохицуулалтгүй хэдий ч хэрэглээнд өргөнөөр нэвтрэч буй байдал нь Олон улсын санхүүгийн гэмт хэрэгтэй тэмцэх байгууллага (Цаашид "FATF" гэх) болон бусад бодлого, зохицуулалтын байгууллагуудын анхаарлыг татсаар байгаа. Энэ хүрээнд FATF нь стэйблкоини давуу талыг хүлээн зөвшөөрсөн хэдий ч хууль бус мөнгөний урсгалд хяналт тавихад хангалтгүй гэж үзэж байгаагаа дурдаж байжээ. Үүний шийдэл нь Төв банкны зохицуулалттай дижитал валют буюу CBDC байх боломжтой гэдгийг стэйблкоины хэрэглээг зохицуулах зөвлөмждөө тусгаж байжээ.

1.3 ТӨВ БАНКНЫ ЗОХИЦУУЛАЛТТАЙ ДИЖИТАЛ ВАЛЮТ (CBDC)

Стэйблкоини өсөлт болон мөнгөний цахим хэлбэрийн хэрэглээг анзаарч, дэлхий даяарх төв банкууд үндэсний мөнгөн тэмдэгтээ дижитал хэлбэрээр гаргахаар туршиж байна. Дижитал валютын судалгаа, туршилтын амжилтаараа БНХАУ-ын төв банк манлайлж байгаа бөгөөд Шинжэнь, Шанхай зэрэг хотуудад и-юанийн хөтөлбөрөө хэрэгжүүлээд байна.

Тиймдээ ч Хятадын засгийн газар и-юанийг хэзээ өргөн хүрээнд нэвтрүүлэх бол гэдэг асуулт шинжээчдийн анхаарлыг ихэд татах боллоо.

Төв банк өөрийн койныг гаргаж, дижитал валют нийлүүлж байгаа нь зохицуулалт болон дэд бүтцийн хувьд томоохон давуу талуудыг олгох учиртай. Зохицуулалтын хувьд, татварын бүрэн төлөлт болон FATF зэрэг олон улсын байгууллагын зөвлөмжийг дагахад энэ нь илүү дөхөм арга зам болно. Дэд бүтцийн хувьд, цаасан мөнгө үйлдвэрлэх, тээвэрлэх, хамгаалах зэрэг зардлыг хэмнэх давуу талтай.

1.4 ВИРТУАЛ ХӨРӨНГӨ БОЛОН ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧДЭД ЗОРИУЛСАН ШИНЭЧИЛСЭН УДИРДАМЖ

Виртуал хөрөнгийн салбарын хөгжил асар хурдацтай явагдаж, технологийн хувьд байнгын хувьсан өөрчлөгдэж байгаа нь төр болон хувийн хэвшил хоорондын харилцаа холбоо, хяналтыг сайжруулах шаардлагатай болж байна.

2020 оны 6 сард FATF-ын Виртуал хөрөнгө болон Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн шинэчилсэн стандартын тойм нь FATF-ын шинэчилсэн стандартын хэрэглээг тогтоох зорилгоор анхаарал шаардагдаж байгаа салбаруудыг тодорхойлсон бөгөөд FATF 2019 онд гаргасан удирдамжаа дахин хянаж, шинэчлэхээ зарласан юм.

² Financial Action Task Force (FATF) нь дэлхийн мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх байгууллага юм.

2021 оны 3 ба 4-р сард зохион байгуулагдсан олон нийтийн хэлэлцүүлгийн үр дүнд FATF-aas Виртуал хөрөнгө болон Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн эрсдэлд сууриссан хандлагын 2021 оны удирдамжийг эцэслэн боловсруулж, FATF-ын зөвлөмжүүддээ эдгээр хөрөнгө болон үйлчилгээ үзүүлэгч наарт хэрхэн хандахыг тайлбарлаж өгчээ.

Тэр дотроо энэхүү зөвлөмжид Виртуал хөрөнгө болон Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тодорхойлолт болон G20-ын тайлангуудад стейблкойнд FATF-ын стандартуудыг хэрхэн нэвтрүүлэх талаар тодорхойлж өгсөн болно. Мөн хэрэглэгчээс хэрэглэгчид (P2P) гүйлгээний эрсдэлийг тодорхойлж түүнийг бууруулах арга хэрэгслийн талаар дурдсан байна. Түүнчлэн энэхүү зөвлөмж нь Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн лиценз, бүртгэлийн талаар дурдсан бөгөөд "travel rule" гэж нэрлэгддэг Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн мэдээлэл солилцох болон хамтын ажиллагааны зарчмыг багтаажээ. Энэхүү шинэчлэгдсэн зөвлөмж нь FATF-ын одоогийн стандартыг хэрэгжүүлж байгаа улс орон болон хувийн хэвшлийн хэрэгцээнд зориулагдсан юм. Үүний хүрээнд FATF Виртуал хөрөнгө болон Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээний салбарыг илүү их анхаарч, хяналт тавьж ажиллаж байна.

Стейблкойн, хэрэглэгчээс хэрэглэгчид (P2P), NFT, Төвлөрсөн бус санхүүгийн тогтолцоо (DeFi) зэрэг нь дээрх зөвлөмжид хамаарна.

1.5 НӨЛӨӨЛӨЛ

Стэйблкойн бий болсноор виртуал хөрөнгө сонирхогч, арилжаачид болон хөрөнгө оруулагчдын найдвартай сонголт байж тэдгээрийн итгэлийг даасан түгээмэл ашиглагддаг тогтвортой виртуал хөрөнгийн нэг хэлбэр болж чадсан байна.

Стэйблкойны тусlamжтайгаар түүнийг баталгаажуулж буй валютын нөөц арилжааны банканд байршиж эдийн засгийн эргэлтэд орно.

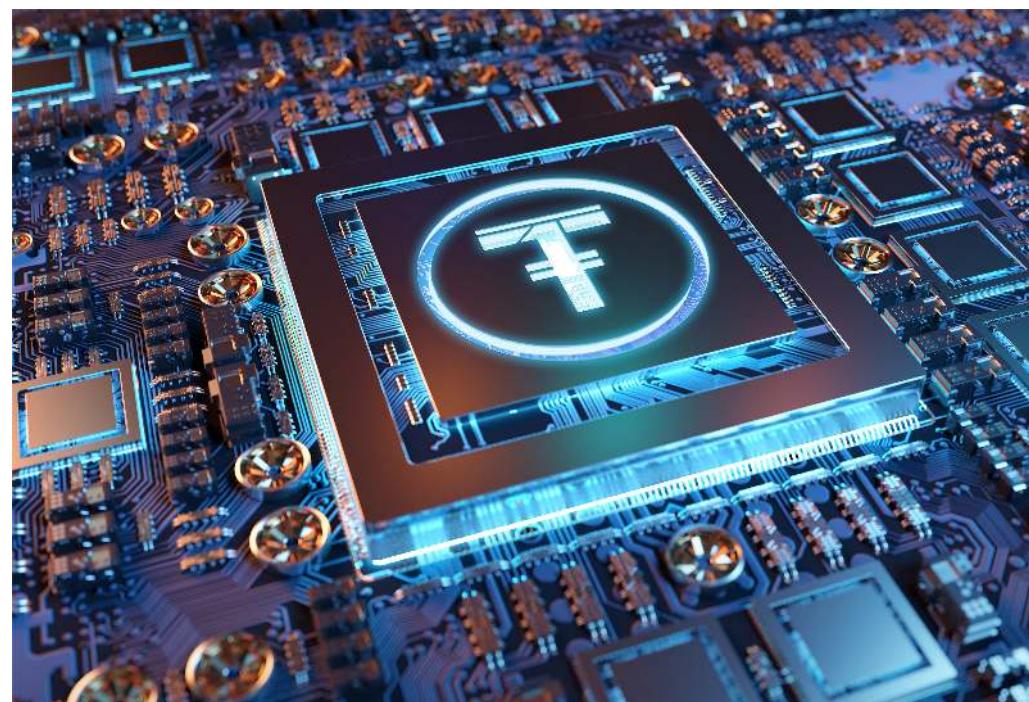
Цаашилбал, бүртгэлийн дэвшилтэт систем блокчэйнд үндэслэсэн стэйблкойны тусlamжтайгаар дэлхийн өнцөг булан бүрд, интернет орон зайд хүмүүс хормын дотор аливаа гуравдагч этгээдийн оролцоогүйгээр шилжүүлэг хийдэг болсон нь хүмүүсийн амьдралыг хялбарчлах бас нэгэн гол хүчин зүйл болжээ.

Виртуал хөрөнгийн давуу талууд нь:

- (i) оролцогч талуудын тэгш эрх хангагдсан;
- (ii) аливаа этгээдээс хамааралгүй;
- (iii) орон зайн хязгааргүй;
- (iv) цаг хугацааны хоцрогдолгүй;
- (v) тогтвортой системтэй;
- (vi) аюулгүй;
- (vii) аргамжсан хөрөнгийн үнэ цэн, хэлбэлзлийг дагадаг.

ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ДАВУУ ТАЛУУД

Энэхүү давуу талуудыг агуулсан Монголын анхны стэйблкойн болох

Монгол Тетер (цаашид "MONT" гэх)-ыг Монгол Дифай компаниас
боловсруулан хөгжүүлж, Монгол төгрөгтэй аргамжсан стэйблкойныг зах
зээл дээр нэвтрүүлснийг ийнхүү мэдэгдэж байна.

2. ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 ОНЦЛОГ ШИНЖ

Монгол Улсын Төв банкны тухай хуулиар Монголбанкны үндсэн зорилт нь үндэсний мөнгө тэмдэгт-төгрөгийн тогтвортой байдлыг хангахад оршдог. Энэхүү зорилтыг хэрэгжүүлэхдээ үндэсний мөнгөн тэмдэгт болох төгрөгийг гүйлгээнд гаргах, нийлүүлэлтийг хянах, төлбөр тооцоог Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт зөвхөн төгрөгөөр гүйцэтгэх, мөнгөний бодлогыг боловсруулж хэрэгжүүлэх зэргээр Монголбанкны үйл ажиллагааны чиглэлийг зохицуулсан байдаг. MONT нь виртуал хөрөнгийн арилжаанд оролцогчдын аюулгүй байдал, виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч байгууллагын найдвартай, түргэн шуурхай, үр ашгийг баталгаажуулах зорилготой бөгөөд төрөөс баримтлах мөнгөний бодлого, Монгол Улсын хууль тогтоомжид нийцүүлж үйл ажиллагаа явуулах болно. Үүнийг эргэлтэнд гаргаж буй MONT-ын тоо, арилжааны банкинд хадгалсан төгрөгтэй тэнцэх байдлаар хангадаг олон улсын жишгийг дагаж баталгаажуулна.

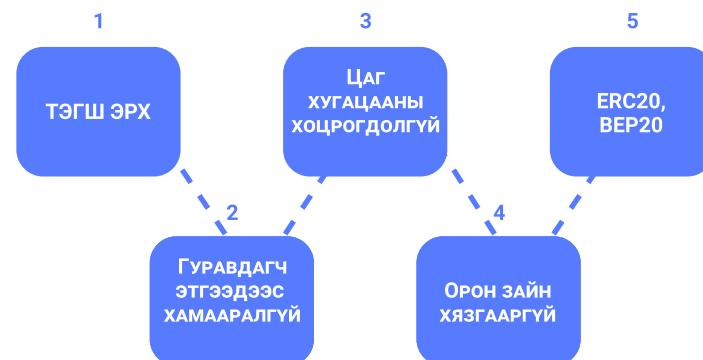
MONT нь Монгол төгрөгийн ханштай аргамжсан байх буюу нэгийн эсрэг нэг харьцаа (1:1)-тай, арилжааны банкинд байршуулсан төгрөгөөр баталгаажсан стэйблкойн юм. Тодруулбал, зах зээл дээр гарсан 1 MONT бүрийн цаана арилжааны банкинд мөнгөн хөрөнгөөр 1 төгрөг ямагт байна гэсэн үг юм.

MONT нь дараах шинжийг агуулна. Үүнд:

- Тэгш эрхтэй талуудын хооронд буюу хэрэглэгчээс хэрэглэгчид (peer to peer) зарчимд үндэслэсэн;
- Аливаа гуравдагч этгээдээс хамааралгүй;
- Ямар ч цаг хугацааны хоцрогдолгүй;
- Орон зайн хязгааргүй;
- BEP20 болон ERC20 стандартын блокчэйн дээр боловсруулагдсан виртуал хөрөнгө юм.

MONT нь виртуал хөрөнгө болон бусад валют руу түргэн шуурхай, чөлөөтэй хөрвөж виртуал хөрөнгийн арилжааг хялбарчлах боломжийг нээнэ.

3. ШИЙДЭХ АСУУДАЛ

MONT нь дараах нийтлэг асуудлыг шийдэх зорилготой юм. Үүнд:

Данс цэнэглэлт

Виртуал хөрөнгийн арилжаанд орохдоо харилцагч нь заавал тухайн арилжааны платформын дансанд мөнгө шилжүүлэн шилжүүлсэн мөнгийг тухайн платформын ажилтан батлахыг хүлээдэг байсан бол MONT-оор дансаа хэдхэн хормын дотор шууд цэнэглэх боломжтой болно.

Ил тод байдал

Харилцагч өөрийн MONT-ын дансны үлдэгдэл, зарлага, орлогын түүх зэрэг мэдээллийг хүссэн үедээ бусад этгээдэд мэдэгдэхгүйгээр харах боломжтой болно.

Шимтгэл

Хил хязгаарт баригдахгүйгээр блокчэйн сүлжээн дээр шилжүүлэг гүйцэтгэх нь уламжлалт шилжүүлгийн системээс илүү зардал багатай болон хурдан шуурхай байх боломжийг бүрдүүлнэ.

Хараат байдал

Харилцагч MONT-ыг ашиглаж хийх аливаа гадаад болон дотоод шилжүүлгийг ажлын цагийн хязгаарт баригдах шаардлагагүйгээр хүссэн цагтаа хийж болно.

Ханшийн хэлбэлзэл

MONT нь Монгол төгрөгт аргамжсан стэйблкойн учир крипто зах зээлийн савалгаанаас ангид юм. Энэхүү үнийн харьцангуй тогтвортой байдал нь крипто арилжаа хийх эрсдэлийг бууруулах болно.

Хурд

Гадаад гүйвуулга болон дотоодын өндөр дүнтэй шилжүүлэг хийхэд цаг хугацаа алддаг байсныг халж, MONT-ыг хормын дотор блокчэйн сүлжээгээр шилжүүлэх боломжтой болно.

4. ҮНЭ ЦЭН

MONT нь Олон улсад түгээмэл ашиглагддаг токенжуулсан ам.доллар болох USDT болон USDC-тай адил зарчмаар ажиллах бөгөөд эдгээр виртуал хөрөнгийн хамгийн түгээмэл шинж болох аргамжсан хөрөнгийн үнэ цэнийг хадгалдаг чанарыг агуулсан болно.

Цаашилбал, виртуал хөрөнгийн арилжааны платформ дээр арилжаалагдаж байгаагаас бусад тохиолдолд MONT нь энэхүү TTЭЗҮ-ийн 2-р хэсэгт дурдсанчлан Монгол төгрөгтэй тэнцүү ханштай байх бөгөөд банкинд байршуулсан нөөцийн хэмжээгээр нийт нийлүүлэлт нь тодорхойлогдоно.

Дээр дурдсанчлан 1,000 MONT нь 1,000 төгрөгтэй тэнцүү байх бөгөөд арилжааны банкинд 1 тэрбум төгрөг байршуулсан тохиолдолд зах зээл дээр нийт 1 тэрбум MONT эргэлтэд орох болно. Ийнхүү MONT-г арилжааны банкинд байршуулсан төгрөгөөр баталгаажуулж буй гол зорилго нь түүний зах зээл дээр нийлүүлэлт болон үнэ цэнийг тогтвортой байлгах зорилготой билээ.

Энэхүү үнийн тогтвортой байдал нь MONT-г хамгийн түгээмэл виртуал хөрөнгө болох Биткойн (Англи нэршил "Bitcoin"), Этереум/Этер (Англи нэршил "Ethereum/Ether") зэрэг тогтсон үнэ байдаггүй, зөвхөн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтээс хамааран үнэ нь хэлбэлзэж байдаг бусад виртуал хөрөнгөөс ялгаатай зарчмаар зах зээл дээр эргэлтэд орох нөхцөлийг бүрдүүлэх юм. Ам.долларт суурилсан USDC, USDT гэх мэт стэйблкоинууд маш түгээмэл хэрэглэгдэж, USDT-н нэг өдөрт арилжаалагдах хэмжээ биткойн, этереумийн нийлбэр арилжааны хэмжээнээс илүү болжээ.

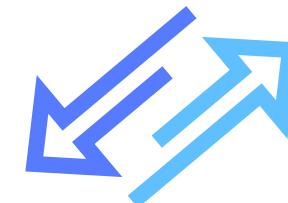
5. ХЭРЭГЛЭЭ

5.1 ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН АРИЛЖАА

MONT нь Монгол дахь крипто арилжааны зах зээлд шинэ хувьслыг авчирч, Монголын сая гаруй виртуал хөрөнгө эзэмшигчдийн арилжаа хийх зардал болон цаг хугацааг нь хэмнэх гол хэрэгслүүдийн нэг болох боломжтой юм.

Цаашилбал, MONT нь түгээмэл ашиглагддаг блокчэйн болох Этереум, Солана (Англи нэршил "Solana") зэрэг блокчэйнд шилжин, бүртгэгдэж арилжаанд ашиглагдсанаар эдгээр блокчэйн дээрх виртуал хөрөнгө рүү чөлөөтэй хөрвөнө.

Тодруулбал, MONT-ыг бусад виртуал хөрөнгөтэй арилжих боломж бүрэн нээгдэх бөгөөд тухайн арилжааны платформын үүсгэсэн арилжааны хослолын дагуу чөлөөтэй арилжиж, хөрвүүлэг (Англи нэршил "Swapping") хийж болно. MONT эзэмшигч нь өөрийн хүссэн үедээ MONT-оо өөрийн сонгосон виртуал хөрөнгө рүү хөрвүүлэн бусад блокчэйн дээр хүлээн авах боломжтой болно.

³ Биткойн нь хамгийн анхны блокчэйн дээр суурилсан виртуал хөрөнгө бөгөөд дижитал үнэ цэнийн илэрхийлэл.

⁴ Этереум/Этер нь хамгийн их хэрэглээтэй нээлттэй платформ бүхий виртуал хөрөнгө бөгөөд дижитал үнэ цэнийн илэрхийлэл

8. МОНТ ҮҮСГЭХ БОЛОН УСТГАХ ПРОЦЕСС

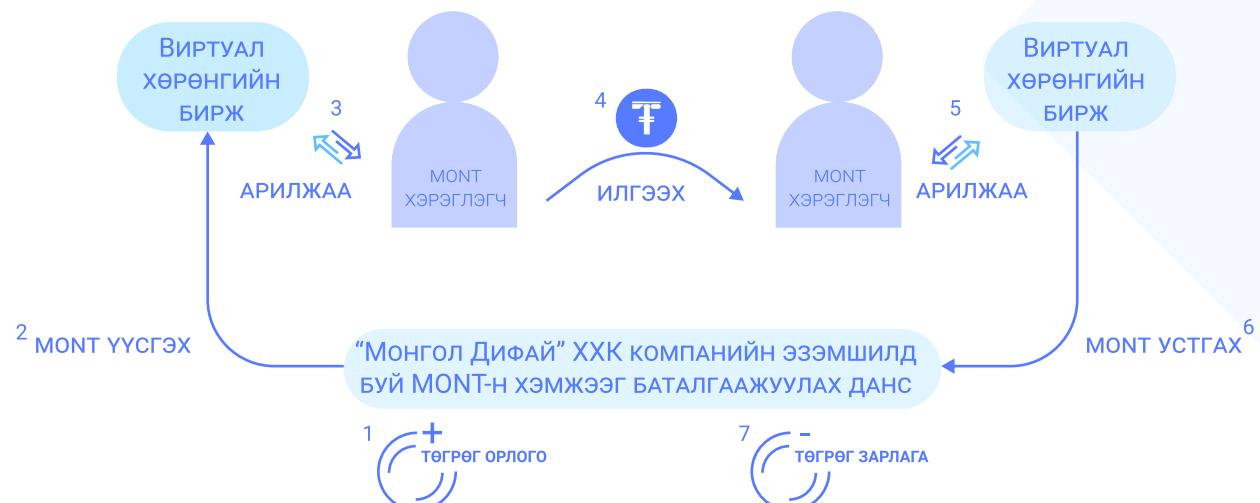
8.1 ОЛОН ТАЛТ БАТАЛГААЖУУЛАЛТ

МОНТ-ыг шинээр бий болгох болон устгах процесс нь олон талт баталгаажуулалт (Англи нэршил "Multi signature") буюу гурав ба түүнээс дээш талын зөвшөөрлийн үндсэн дээр хийгдэхээр МОНТ-ын ухаалаг гэрээнд тусгагдсан болно. Энэхүү "multisig" ухаалаг гэрээ нь "Gnosis Safe" болон "Openzeppelin Defender" систем дээр суурilan ажиллана.

"Openzeppelin Defender" нь дэлхийн шилдэг төвлөрсөн бус санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлдэг dYdX болон Aave протоколын аюулгүй байдлыг хангахад ашиглагддаг шилдэг систем юм.

8.2 КОЙН ҮҮСГЭХ БОЛОН УСТГАХ ПРОЦЕСС

МОНТ зөвхөн "Монгол Дифай" ХХК компани үүсгэх болон устгах эрхтэй байна. Харилцагч нь хоёрдогч зах зээлийн арилжаанд оролцоходоо МОНТ худалдаж авах хүсэлт илгээн, өөрийн дижитал хэтэвчинд төгрөг байршуулснаар МОНТ худалдаж авах боломж үүснэ.

1. Виртуал хөрөнгийн бирж "Монгол Дифай" ХХК компанийн дансанд төгрөг шилжүүлнэ.
2. "Монгол Дифай" ХХК компани шинэ МОНТ үүсгэн, виртуал хөрөнгийн биржийн блокчэйн хаягт байршуулна. МОНТ эргэлтэд орно.
3. Виртуал хөрөнгийн бирж дээр койн арилжаалагдана. Хэрэглэгчид МОНТ эзэмшинэ.
4. Хэрэглэгч МОНТ-г өөрт зохих зорилгоор хэрэглэнэ.
5. Виртуал хөрөнгийн бирж МОНТ-г төгрөг болгон хөрвүүлэх зорилгоор хэрэглэгчдээс худалдаж авна.
6. Виртуал хөрөнгийн бирж МОНТ-г төгрөг болгон хөрвүүлэх хүсэлт илгээнэ. МОНТ-г "Монгол Дифай" ХХК-н блокчэйн хаягт байршуулна.
7. "Монгол Дифай" ХХК илгээсэн МОНТ-г устган, тэнцэх хэмжээний төгрөгийг биржийн данс руу илгээнэ.

6. БАТАЛГАА

6.1 НӨӨЦИЙН БАТАЛГАА

MONT-ын зах зээл дээрх нийт хэмжээг блокчэйн бүртгэлийн систем дээр харах боломжтой байх бөгөөд тогтсон хугацаанд арилжааны банкинд байршуулсан төгрөгийн хэмжээнд итгэмжлэгдсэн хөндлөнгийн аудитаар зохих шалгалтыг хийлгэж олон нийтэд нээлттэй мэдээлнэ.

6.2 НУУЦЛАЛЫН БАТАЛГАА

MONT-д холбогдох нууц мэдээлэл болох

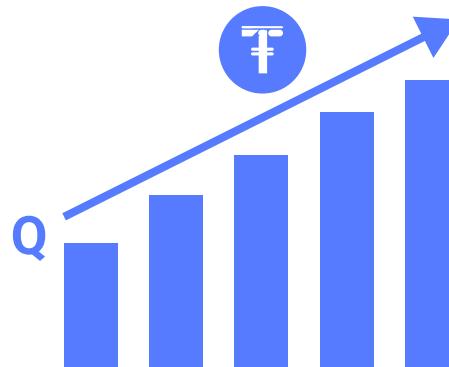
- (i) эзэмшигчийн хувийн мэдээлэл;
- (ii) MONT-ын хэмжээ;
- (iii) хүлээн авагч;
- (iv) шилжүүлгийн хэмжээ;
- (v) бусад

Монгол Улсын хуулийн дагуу хамгаалагдах нууц мэдээлэл нь дараах байдлаар хамгаалагдах болно. Үүнд:

- Блокчэйны нийтлэг нууцад хамгаалах горим;
- Үүсгэн байгуулагчдын дотоод журам;
- Монгол Улсын холбогдох хууль, тогтоомжийн хүрээнд тус тус хамгаалагдах болно.

7. МОНТ-ЫН ХЭМЖЭЭ

MONT-ын хэмжээ зах зээл дээрх эрэлтээр тодорхойлогдоно.

Тодруулбал, MONT-ын анхдагч зах зээлийн арилжаа Монгол Улс дахь нэр бүхий виртуал хөрөнгийн арилжааны платформ болох "Digital Assets Exchange" (DAX.mn), "Digital Exchange Mongolia" (Trade.mn)-үүд дээр хийгдсэн бөгөөд MONT-г анхдагч зах зээлийн арилжаагаар дамжуулан хэрэглэгчдэд санал болгосон.

2021 оныг дуустал Комплекс (Complex.mn), X-Meta (x-meta.com) болон бусад биржүүд дээр шат дараатай нэвтрүүлнэ.

9. АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

9.1 ТЕХНОЛОГИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Бид виртуал хөрөнгийн аюулгүй байдлыг хангах зорилготойгоор

- (i) хар жагсаалтын функц;
- (ii) цагаан жагсаалтын функц;
- (iii) түр зогсоох зэрэг функцийг MONT-ын ухаалаг гэрээнд тусган MONT эзэмшигчдийн аюулгүй байдлыг хангаж байгаа болно

Мөн түүнчлэн MONT-ын бүртгэгдэж, шилжүүлэгдэж, ашиглагдах блокчийн болох Этереум, Солана, Байнанс Смарт Чэйн зэрэг нь өөрсдийн аюулгүй байдлыг өндөр зэрэгт хангасан байдаг тул MONT аливаа хакерын болон бусад халдлагаас бүрэн хамгаалагдсан гэж үзэх үндэслэлтэй.

Цаашилбал, блокчэйн нь зөвшилцлийн механизмаар баталгаажуулан хийгддэг тул MONT-ын гүйлгээнд ямар нэгэн гаднын нөлөө үзүүлэх боломжгүй тул MONT эзэмшигчийн хийсэн гүйлгээнд гуравдагч этгээд аливаа өөрчлөлтийг оруулах боломжгүй.

Виртуал хөрөнгийн ухаалаг гэрээний аюулгүй байдал болон бусад шаардлагатай хүчин зүйлсэд аудит хийдэг олон улсын байгууллага болох Сертик (Англи нэр "Certik")-ээр MONT-д аудит хийлгэж аюулгүй байдлыг нь ханган MONT-д холбогдох аюулгүй гэрчилгээг Сертикээс авснаар MONT нь олон улсын шаардлагатай стандартыг бүрэн хангасан болно.

9.2 НӨӨЦИЙН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

MONT-ын нөөцийг бид Монгол Улсад тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж буй харилцагчийн итгэл даасан Монголбанкнаас тодорхойлсон системийн арилжааны банкуудад хадгалах бөгөөд тухайн банкны аюулгүй байдлыг ханган хэрэгжүүлж буй систем, зохицуулах байгууллагын хараа хяналт болон тухайн банкны засаглалын байдал, өөрийн хөрөнгийн хүрэлцээ болон активын чанар нь MONT-ын нөөцийг хамгаалах хүчин зүйл болно.

10. ХУУЛЬ, ЭРХ ЗҮЙН ОРЧИН

10.1 МОНГОЛ УЛС ДАХЬ ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ЗОХИЦУУЛАЛТ

Виртуал хөрөнгө буюу криптовалют нь Монгол Улсын хувьд харьцангуй шинэ ойлголт бөгөөд сүүлийн хэдэн жил эрчимтэй хөгжих, энэ талаар сонирхож буй хүмүүсийн тоо эрс нэмэгдэж байгаа тул Монгол Улсын хувьд энэхүү салбарыг зайлшгүй зохицуулах шаардлагатай болсон.

Энэхүү шаардлага болон санхүүгийн хориг арга хэмжээ авах байгууллага буюу FATF-аас Монгол Улсад өгсөн үүрэг даалгаврын дагуу "Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хууль"-ийн төслийг Монгол Улсын их хурал хэлэлцэж, баталсан.

Энэхүү виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хуулийн дагуу Монгол Улсад "виртуал хөрөнгө" гэх ойлголт албан ёсоор бий болсон бөгөөд виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчид болох

- (i) виртуал хөрөнгийн арилжааны платформ ажиллуулагч,
- (ii) виртуал хөрөнгө шинээр гаргагч болон
- (iii) бусад холбогдох этгээд нь зохих зохицуулалтын дагуу үйл ажиллагаа явуулдаг болно.

Цаашилбал, Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хуулийн гол зорилго нь виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үйл ажиллагаанд зохих хяналт тавьж, эрх, үүргүүдийг нь тодорхойлох замаар виртуал хөрөнгө эзэмшигч, арилжаанд оролцогч болон бусад холбогдох этгээдүүдийн эрх ашгийг хамгаалж байгаа болно.

Ийнхүү Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хуулийг баталж байгаа нь MONT худалдан авагчдын эрхийг хамгаалах гол хэрэглүүрүүдийн нэг болно гэдэгт бид итгэл төгс байна.

Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу арилжааны банкинд хадгалсан мөнгөн хөрөнгийн хэмжээ, MONT-ыг үүсгэх, устгах процесс болон түүнтэй холбогдох бусад үйл ажиллагаанд Олон улсын итгэмжлэгдсэн аудитын байгууллагаар тодорхой хугацааны турш тогтмол аудит хийлгүүлэн Монгол улсын хууль тогтоомжийн дагуу холбогдох арга хэмжээг авч ажиллах болно.

11. БИДНИЙ ТУХАЙ

10.2 МӨНГӨ УГААХ БОЛОН ТЕРРОРИЗМЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ

MONT-ын үүсгэн байгуулагч, шинээр байгуулсан компани болон компанийн удирдах албан тушаалтууд нь Монгол Улсын болон олон улсын эрх бүхий байгууллагатай хамтран ажиллах бөгөөд тэдгээрээс ирүүлсэн хүсэлт, тавьсан аливаа шаардлага болон үүрэг даалгаврыг биелүүлэн MONT эзэмшигчдийн эрх ашгийг хамгаалж ажиллана.

Цаашилбал, "Монгол Дифай" ХХК компанийн зүгээс MONT арилжаалагдаж буй виртуал хөрөнгийн биржид шаардлага тавьж тэдгээрийн Монгол Улсын Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай, үй олноор зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хууль болон FATF-ын 10 сарын 28-нд стэйблкойны талаар гаргах зөвлөмжийн дагуу хэрэгжүүлж буй арга хэмжээтэй нь танилцаж бүрэн хүлээн аван, MONT худалдан авч буй харилцагчид холбогдох харилцагчийг таньж мэдэх (Англи хэлээр "Know Your Customer") зэрэг чиг үүргийг хамтран ажиллах гэрээнд тусгаж ажиллана.

Мөн түүнчлэн, харилцагч нь MONT-ын арилжааны банк дахь дансанд орлого хийхэд болон MONT-г төгрөг болгон зарлага гаргахад тухайн харилцагчийг таньж мэдэх ажиллагааг тухайн арилжааны банк Монгол Улсын холбогдох хуульд нийцүүлэн ажилладаг болно.

11.1 ҮҮСГЭН БАЙГУУЛАГЧИД

MONT стэйблкойныг "Монгол Дифай" ХХК үүсгэж, хариуцах болно. Мөн, стэйблкойны хяналт, хөгжүүлэлт, ирээдүйн төлөвлөгөөнд дараах байгууллагууд зөвлөхөөр ажиллаж байна. Үүнд:

- "Ард Санхүүгийн Нэгдэл" ХК;
- "ГрэйпСити Монгол" ХХК;
- "Ард Экс" ХХК;
- "Дижитал Эксчэйнж Монголиа" ХХК;
- "Дайверс Солюшнс" ХХК;
- "Тэнгэрлиг Медиа Групп" ХК.

Салбартаа тэргүүлэх эдгээр компаниуд нь MONT төслийн бүрэлдэхүүнд багтан, "Монгол Дифай" ХХК-д зөвлөж ажиллаж байгаа нь MONT эзэмшигчдийн өмнө гаргаж буй хамгийн том баталгаа болно гэдэгт бид итгэж байна.

11.2 ЗАСАГЛАЛ

Үүсгэн байгуулагчид нь хамтран компани байгуулан MONT-д холбогдох ажил үүргийг гүйцэтгэж, бүрэн хариуцан ажиллана.

Үүсгэн байгуулагчдын хөрөнгө оруулалттай "Монгол Дифай" ХХК нь 9 (есөн) хүний гишүүнтэй Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл (цаашид "ТУЗ" гэх)-ийг байгуулан Компанийн тухай хууль, дүрэм журмын хүрээнд эрх олгогдсон ажлуудыг удирдан ажиллана.

Хувьцаа эзэмшигчдийн бүтэц:

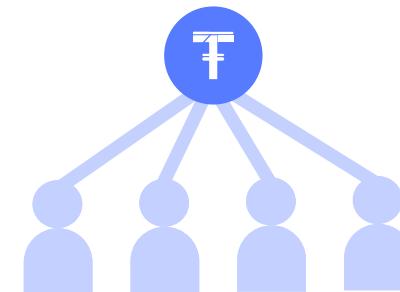
1. "Ард Холдингс Интернэшнл" ХХК
2. "ГрэйпСити Монгол" ХХК
3. "Ард Экс" ХХК
4. "Тэнгэрлиг Медиа Групп" ХК
5. "Эй Ай Дайверс Солюшнс" ХХК
6. "Дижитал Экскейнж Монголиа" ХХК
7. Ч. Ганхуяг (Гүйцэтгэх захирал, "Ард Санхүүгийн Нэгдэл" ХК)
8. Ч. Ганзориг (Гүйцэтгэх захирал, "Ард Экс" ХХК)
9. О. Үнэнбүрэн (ТУЗ-ийн дарга, "Комплекс Дижитал Экосистем" ХХК)
10. О. Тэнүүн (Гүйцэтгэх захирал, "Оюуны Ундраа Групп" ХХК)
11. Б. Эрхэмбаяр (Хөрөнгө оруулалт хариуцсан захирал, "Их бит" ХХК)
12. Н. Мөнхнасан (ТУЗ-ийн дарга, "Монполимет Групп" ХХК)
13. С. Хатансайхан (ТУЗ-ийн гишүүн, "Грийн групп" ХХК)

Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн:

1. Ч. Ганхуяг (Гүйцэтгэх захирал, "Ард Санхүүгийн Нэгдэл" ХК)
2. Т. Тамир (Үйл ажиллагаа хариуцсан захирал, "ГрэйпСити Монгол ХХК")
3. Б. Баттамир (Технологи хариуцсан захирал, "Айтүүлс" ХК) / Л. Нүрзэд
(Технологи хариуцсан захирал, "Инфинит Солюшнс" ХХК)
4. Ч. Ганзориг (Гүйцэтгэх захирал, "Ард Экс" ХХК)
5. О. Үнэнбүрэн (ТУЗ-ийн дарга, "Комплекс Дижитал Экосистем" ХХК)
6. Б. Эрхэмбаяр (Хөрөнгө оруулалт хариуцсан захирал, "Их бит" ХХК)
7. М. Энх-Амгалан (Гүйцэтгэх захирал, "Эй Ай Дайверс Солюшнс" ХХК)
8. Н. Мөнхнасан (ТУЗ-ийн дарга, "Монполимет Групп" ХХК) / О. Тэнүүн (Гүйцэтгэх захирал, "Оюуны Ундраа Групп" ХХК)
9. Г. Бат-Эрдэнэ (ТУЗ-ийн дарга, "Тэнгэрлиг Медиа Групп" ХК) / С. Хатансайхан
(ТУЗ-ийн гишүүн, "Грийн групп" ХХК)

11.3 ТЕХНОЛОГИЙН БАГ

"Эй Ай Дайверс Солюшн" ХХК-ийн технологийн багийн хамт олон нь MONT-д холбогдох бүх технологийн ажлыг гүйцэтгэсэн болно.

Технологийн багийн бүрэлдэхүүн:

1. М. Энх-Амгалан (Гүйцэтгэх захирал, "Эй Ай Дайверс Солюшн" ХХК)
2. Г. Мөнх-Од (Технологи хариуцсан захирал, "Эй Ай Дайверс Солюшн" ХХК)
3. Д. Анхбаясгалан (Технологи хариуцсан захирал, "Ард Экс" ХХК)
4. Б. Ганболд (Бүтээгдэхүүн хариуцсан захирал, "ГрэйпСити Монгол" ХХК)
5. Ж. Мөнх-Эрдэнэ (Технологийн газрын захирал, "ГрэйпСити Монгол" ХХК)
6. П. Галбадрах (Технологийн газрын ахлах судалгаа хөгжүүлэлтийн инженер, "ГрэйпСити Монгол" ХХК)